

INTERPELLATION TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2019-03-08
Besvaras senast
2019-03-29

Till utrikesminister Margot Wallström (S)

2018/19:123 Turkiet inför valet 2019

Den 31 mars går Turkiet till kommunalval. De kommer att genomföras under omständigheter som utan omsvep måste betraktas som djupt odemokratiska. Efter försöket till en så kallad militärkupp 2016 – där det var svårt att fastställa vilka kuppmaakarna egentligen var – utrensades 150 000 personer ur statsapparaten. De berövades jobb och försörjningsmöjligheter. 2 000 frivilligorganisationer och 200 medieföretag, många av dem kurdiska, förbjöds. Mer än 160 journalister avskedades, och flera av dem fängslades.

Många av det socialistiska prokurdiska oppositionspartiet HDP:s medlemmar fängslades, däribland dess mest framträdande ledare Selahattin Demirtaş och Figen Yüksekdağ. Europadomstolen för mänskliga rättigheter har fördömt Turkiet för att ha spärrat in oppositionspolitikern och partiledaren Selahattin Demirtaş. Agerandet syftar till att "kväva pluralism", anser domstolen och kräver att oppositionsledaren släpps.

Tidigare val, folkomröstningen 2017 och presidentvalet 2018, har genomförts under undantagstillstånd och under svåra förföljelser av oppositionella. Ett anmärkningsvärt exempel bland dessa är professor dr Şebnem Korur Fincancı, forensisk och rättsmedicinsk expert. Hon har dömts till 2–6 års fängelse. Mot denna dom har 1 128 akademiker från 89 universitet i Turkiet och över 355 akademiker och forskare från utlandet, som Noam Chomsky, Judith Butler, Etienne Balibar och David Harvey, undertecknat en protest organiserad av Akademiker utan gränser mot turkiska statens våld mot sina medborgare – inte minst akademiker.

Internationella valobservatörer har i detalj dokumenterat omfattande gravt valfusk och odemokratiskt valförfarande vid båda dessa tillfällen. Fortfarande arresteras och fängslas dagligen mot president Erdoğan och AKP-MHP-regeringen kritiska och oppositionella politiker, journalister och intellektuella. Regeringen har avsatt 96 folkvalda av landets 102 borgmästare och utsett andra personer, så kallade kayyumer, i deras ställe. 56 av dessa 96 borgmästare är fortfarande fängslade, samtliga från HDP.

Hundratals politiska fångar har hungerstrejkat på grund av den inhumana behandlingen av HDP:s politiker. Abdullah Öcalan har suttit fängslad i 20 år och har inte kunnat träffa sina advokater på flera år. Han har enbart fått besök av sin bror vid ett fåtal tillfällen. En sådan behandling är djupt inhuman. Den

kända politikern Leyla Güven, som fängslats av regimen, hungerstrejkade i över 80 dagar. Hennes hälsa var så allvarligt hotad att Turkiet var tvungen att tillfälligt släppa henne.

Den turkiska staten har effektivt dömt sina medborgare i Sur, Silvan, Nusaybin, Cizre, Silopi och många andra städer och stadsdelar i de kurdiska provinserna till hunger och andra umbäranden genom att utlysa utgångsförbud som varat i veckor. Den har belägrat samt beskjutit dessa bosättningar med tunga vapen som annars bara brukar komma till användning under krigstid. Till följd av dessa åtgärder har rätten till liv, frihet och säkerhet förnekats dem. Det i den turkiska konstitutionen påbjudna förbudet mot tortyr och misshandel har inte heller respekterats.

Samtidigt som president Erdoğan – i enlighet med sitt uttalande att ”demokrati är inte målet” – manipulerar valprocessen och arbetar för att genomföra ett uppenbart odemokratiskt val i syfte att stärka sin maktställning, har han under lång tid drivit en aggressiv utrikespolitik mot sina grannländer. Han har hotat befolkningen i Rojava, militärt ockuperat staden Afrin i norra Syrien och regelbundet låtit angripa Kurdistan-Irak. I de kurdiska områdena i hans eget hemland har det undantagstillstånd han infört medfört ytterst svåra levnadsvillkor för befolkningen. Turkiet har i dag en demokratifientlig president, vars maktambition inte visar någon strävan till fred.

Med denna bild för ögonen vill jag ha tillförlitliga och noggranna uppgifter om vad som kommer att ske före och under det kommande valet i Turkiet:

Med anledning av detta vill jag fråga utrikesminister Margot Wallström:

1. Avser Sverige att som egen stat sända valobservatörer och uppmana andra medlemsländer, främst EU:s medlemsländer, att göra detsamma?
2. Vad avser ministern att göra för att förmå Turkiet att frigge de oppositionspolitiker från HDP, dess ledare Demirtaş och Figen, alla borgmästare och folkvalda politiker och andra oppositionella, akademiker och intellektuella som sitter i fängelse så att dessa kan utöva sina demokratiska rättigheter?
3. Vad avser ministern att göra för att den inhumana isolering som Abdullah Öcalan utsätts för bryts?

4. Vad avser ministern att göra för att förmå Turkiet att genomföra ett demokratiskt val värt namnet?
5. Vad avser ministern att göra för att förmå Turkiet att upphöra med sitt folkrättsbrott att ockupera staden Afrin i Rojavaprovinsen i Syrien?
6. Vad avser ministern att göra i FN och EU för att förmå president Erdoğan och den turkiska regimen att återuppta fredsförhandlingar med PKK?

.....

Amineh Kakabaveh (V)

Överlämnas enligt uppdrag

Johan Welanders